

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ. —

Unirea

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 50 Lei
Pe 6 luni . . . 26 Lei
Pe 3 luni . . . 14 Lei

Numărul 1 Len

Pentru inserate se plătește 3 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Sibiul se „apără“.

(=) Sub titlul „Zizanie „unită“ — și o tendință politică?“ se publică în numărul ultim (Ianuarie—Martie) al „Revistei Teologice“ din Sibiu un *strașnic articol de alarmă* împotriva „Zavistniciei propagande“ făcute din partea bisericii noastre prin seria de broșuri populare, care a început să apară la Lugoj, în editura „Sionul Românesc“. Articolul nu poartă nici o semnătură și astfel suntem în drept a-l privi ca un articol al întregii redacții, apărut probabil și cu asentimentul patronului revistei, care este însuși mitropolitul Sibiului. Am crezut deci, că suntem datori să ne ocupăm puțin, chiar în fruntea acestui organ, de această „apărare“ a bisericii ortodoxe.

Scrisul revistei sibiene ni-se prezintă ca o „apărare“, și încă una „legitimă“. Se spune aceasta chiar din primele șire. „Noi ortodocșii, — așa se scrie cu o nevinovăție adevărat feciorelnică — cari ne iubim Țara întocmai ca sufletul și credința noastră, ne-am ferit ca de foc (!) de a trezi patimi confesionale în șirurile credincioșilor noștri și și mai puțin (!) între credincioșii bisericii unite, cari nici nu au altă credință (!) decât aceea pe care o are restul poporului român“. Iată însă, că „organele oficiale (!) ale episcopiei unite din Lugoj“ pornesc „cu permisiunea Veneratului Ordinariat“ de acolo o serie de broșuri, scoase „în mii și mii de exemplare“, cari puse în mâna uniților trec și la credincioșii ortodocși și astfel „propaganda papistă, sub pretextul, că se apără de ortodocși, cari (se spune a doua oră!) n'au tulburat și nu tulbură sufletul pașnic al poporului, se gătește de un asalt nou, în forme noue, dar cu atât mai primejdioase astăzi, chiar și pentru proaspăta ordine nouă a Statului Român (!)“. De aceea Sibiul, desigur tot oficial, crede că „împins de datoria unei legitime apărări“ trebuie să se ridice împotriva acestor broșuri „pline de ură neputincioasă și de îndrăznețe falșuri istorice“, a căror autori sunt niște „machiavelici papali, cari... duc zavistia confesională în rândurile poporului nostru bun dela sate“. Se face deci apel la „conducătorii bisericii ortodoxe“, și chiar la „organele statului, răspundătoare pentru pacea și ordinea publică din țară“, să ia toate măsurile impuse de împrejurări contra bisericii noastre, care „în numele religiei, vrea să tulbure pacea religioasă și politică (!) a statului“.

Și pentruca acest apel să-și aibă efectul dorit, se debitează de nou insinuările stupide și revoltătoare, „că frații uniți cu Roma — înțelegem aici ierarhia lor superioară! — nu se simt, în Țara Unită a Românilor, așa de bine, ca odinioară în fosta Țara ungurească, alături de prelații și nemeșii unguri, de cari au rămas și azi legați prin creșterea și prin sufletul lor papistă-șit“, că inițiatorii broșurilor de cari se ocupă

„erau și au rămas frați în cele sufletești cu opresorii noștri de ieri“, spunându-se până și cuvântul lipsit de orice rușine, că „acțiunea aceasta subversivă“ a bisericii noastre „o menajeană străinii printre noi, în folosul lor propriu“.

Ei bine, citind lucrurile acestea, și-se urcă sângele în față! Ura nemărginită ce transpiră din fiecare șir al revistei sibiene împotriva bisericii noastre, ale cărei izbânde recente, dela 3/15 Maiu bunăoară, au tulburat, se vede, de nou „odihna oaselor“ ce păreau că încep să se liniștească, nu este întrecută decât doar de nerușinarea perversă (cititorii să ierte cuvântul!), cu care acești domni repetă mereu vechiul lor cântec de flașnetă, că biserica noastră ar sta mai pe jos din punct de vedere național decât ortodoxia lor sibiiană.

Dar lumea ne cunoaște și un articol vechin, lipsit tocmai prin aceasta de orice autoritate morală, nu va putea să schimbe părerile lumii în punctul acesta. *Opera Blajului și a bisericii sale pentru cultura națională o cunosc azi și copiii de școală*, cari mereu aleargă din toate părțile țării, să cunoască acest „Ierusalim al reînvierii noastre naționale“, cum l-a numit de curând d. ministru al cultelor Banu. *Nu mai puțin cunoscută este și intransigența politică a acestui „cuib de valahi“* — cum se numea sub era maghiară —, în sinul căruia nicicând n'a putut să se infiripeze cunoscutul și scârbosul partid „moderat“ al Sibiului ortodox, care, dupăcum s'a pomenit și acum de curând, în legătură cu aniversarea memorandumului, a știut să împiedece mereu și cu o consecvență vrednică de o cauză mai bună, marile mișcări naționale ale românismului ardelean, animate de spiritul ideilor mântuitoare de neam ale marelui episcop blăjan, care a fost Inochentie Klein. De aceea ne simțim dispensați dela trebuința de a mai cheltui un singur cuvânt împotriva unor insinuări atât de puțin onorabile.

Nu putem însă lăsa fără răspuns învinuirea nedreaptă și lipsită de orice temei, că *mișcarea confesională mai nouă*, căreia aparțin și broșurile dela Lugoj, *s'a fi pornit dela noi*. Adevărul este tocmai contrarul și dacă această poveste a lupului cu mielul a putut să îmbrace totuși și haina modernă a scrisului păcătos dela Sibiu, înseamnă numai, că în părțile acelea nu prea se urmează bunele învățături cari ar trebui să se desprindă pentru oricine din vechea poveste.

Cititorii acestui organ cunosc adevărul și de aceea, fără a lungi mult vorba, reimprespătam numai și aici ceea ce s'a mai spus de repetate ori în aceste coloane. Suntem o *minoritate confesională* și ca atare nici când n'a putut să ne treacă prin minte, că ar putea fi în interesul bisericii noastre, să pornim noi o luptă confesională. Oricât de mult am ținea — pe temeiul unor adânci convingeri religioase, întărite și prin atâtea considerante de ordin etnic și chiar politic — la biserica Romei, care este biserica tuturor fraților noștri latini,

nu ne-am gândit serios niciodată, că ortodoxismul român ar putea fi readus la vechile legături ale neamului nostru cu Roma, prin mijloacele de cari poate dispune biserica noastră. Dacă se va face aceasta vreodată, și noi credem că se va face, va fi prin puterea lui Dumnezeu și prin geniul bun al neamului nostru, care nu poate să se desmintă tocmai acum, când și pentru mult oropsitul nostru neam s'a găsit în sfârșit un loc mai la soare. Și fiindcă avem această covingere, pe care nime și nimic nu va putea să ne-o smulgă, va trebui să înțelegă oricine că nu putem lăsa ca prin încercările de slăbire ori chiar de desființare a bisericii noastre să se zădărnicească, ori măcar să se întârșie cât de puțin, ceea ce credem că trebuie să vină.

Tot ce am făcut până acum, sau vom face de acum înainte, nu este deci decât o *legitimă apărare, cu care suntem datori față de atacurile îndreptate împotriva bisericii noastre*. Ele ne vin și ne-au venit mai cu seamă din partea organelor, mai mult ori mai puțin oficiale, ale bisericii ortodoxe, dar n'au fost și — o spunem cu mult regret — parecă nici n'au de gând să fie străine de ele nici anumite organe de stat. Și pentru a se vedea, că aceste cuvinte nu sunt vorbe de clacă, ori un simplu „pretext“, cum cred că pot să insinueze dd. dela Sibiu, ajunge, credem, să amintim cunoscutele *pamflete sibiene*, a părintelui Terenție („Petru Maior și Unirea“) și pe acela al „marelui“ anonim („Schisma românească“), cari după cum bine să știe au fost trimise tuturor parohiilor noastre, ori să ne gândim la cuvintele „înaltpreasfințite“ referitoare la „odihna oaselor“ sale arhieresti! Și pentruca să nu se creadă, că trăim numai din trecut, nu va strica poate să se știe, că profesorul Lupaș dela Cluj, care în actuala sesiune a Academiei române a crezut că poate profana și acest templu al științei cu patima orbirii sale confesionale, face din catedra sa universitară în mod sistematic o tribună de propagandă ortodoxă, acolo absolut inadmisibilă. Cât privește apoi *organele de stat*, ca să nu mai reimprespătam ranele trecutului, bine cunoscute din coloanele acestui organ, amintim numai atitudinea ostilă a multor prefecturi, cari — cu toate ordinele contrare din anul trecut, menite se vede a fi un simplu petec de hârtie — au făcut bisericii noastre și la ultimul 10 Maiu în foarte multe părți (Sibiu, Oradea ș. a.) adevărate mizerii.

Împotriva acestor atacuri ne vom apăra cu toate mijloacele, pentrucă suntem datori să o facem. Și dacă *mișcarea pentru înființarea societății de editură „sf. Unire“* este sprijinită cu atâta putere, înseamnă că lumea își dă seamă de aportul ce ea va putea să aducă în lupta aceasta de apărare a moștenirii noastre celei mai sfinte.

Iar dacă Sibiul crede totuși, ca noi atăcăm și că dânsul e dator să se apere, e liber s'o creadă, dar în „apărare“ nu-i iertat să folosească decât arme cinstite.

O dispoziție arbitrară. E vorba de ordinul primit zilele acestea de direcțiunile liceelor noastre din Blaj, în care pentru încheierea anului școlar se fixează din partea directoratului dela Cluj ziua de 30 Iunie. În aceeași vreme, acelaș directorat aprobă ca cursurile să se termine pe ziua de 15 Iunie, iar ultimul dintre examenele de formă, obișnuite în timpul din urmă, să fie în 25 a aceleiași luni.

Pentru cele cinci zile dintre ultimul examen și data încheierii solemne a anului școlar preînțeleptul și de toată lumea neînțelesul ordin dela Cluj nu fixează pentru elevi nici o ocupație și de aceea ne-am gândit să umplem noi această lacună. În timpul acesta elevii trecuți peste toate examenele, cari și altfel sunt, în chip firesc, foarte neastâmpărați cătră sfârșitul anului școlar, își vor face, cum se zice, de cap. Fără nici o ocupație școlară, elevii cari totuși se țin aproape o săptămână împreună își vor căuta ei ocupații, cari de sigur nu vor putea servi pentru a arăta, că dispoziția de mai sus ar fi fost inspirată de un deosebit simț pedagogic.

Nu știm, dacă P. V. Consistor arhiepiscopesc va înțelege ori nu, să respecte un astfel de ordin, dar în orice caz el rămâne o dovadă mai mult pentru mentalitatea curioasă și arbitrară, ce stăpânește în cercurile conducătoare ale învățământului nostru.

Ce se poate serie. Dintr'o gazetă care pretinde să fie luată în serios cităm următoarea glumă de Rusalii: „Cu ocazia instalării sale, noul episcop greco-catolic (de Oradea-mare) n'a amintit în cuvântarea rostită celor prezenți cu nici un cuvânt de Regele țării, nici de guvernul său, ci numai despre papa; — și totuși biserica unită vrea să fie considerată ca așezământ național!“ Mai dăunăzi această gazetă (evident ortodoxă!) ne-a făcut pe ceice îndrumăm acest organ de publicitate „revoluționari“ s-adă, iar acum îl scoate „antidinaștic“ și „antiguvernamental“ pe episcopul nostru dela Oradea-mare. Ca mâine ne vom trezi probabil, că pe mitropolitul dela Blaj îl va face „bolșevic“, pentru că... s'a apucat de zidirea atelierelor orfelinatului!

Pentru ce nu?! Mai ales, când ospiciul de lângă Cibin este atât de aproape de redacția acestui adorabil organ.

Moartea lui Duiliu Zamfirescu. Sâmbăta trecută s'a stins, la mănăstirea Agapia, cunoscutul academician Duiliu Zamfirescu.

În timpul din urmă lumea a vorbit despre el mai mult în legătură cu politica, pe urma căreia a ajuns sub guvernul Averescu în scaunul de președinte al Camerei, dar numele său nu pentru merite politice se va păstra posterității. D. Zamfirescu a fost înainte de toate nu fecund și apreciat scriitor. A scris și poezii, dar numele său literar razimă mai ales pe romanele și novelele sale (Viața la țară, Lume nouă și lume veche, Ana, Tănase Scatiu, În fața vieții ș. a.) Ele reprezintă o anume direcție, care a provocat o aspră critică, dar tocmai în această direcție a reușit Zamfirescu să creeze tipuri, cari nu se uită ușor.

Nunta dela Belgrad.

Când scriem aceste șire căsătoria principesei noastre Mărioara cu regele Alexandru al Iugoslaviei este un act împlinit. Popoarele înfrățite ale Sârbilor, Croaților și Slovenilor au de acum o regină în persoana Mariei de Hohenzollern, odrasla iubită a familiei noastre domnitoare și fiica scumpă a pământului nostru românesc.

Rapoartele ce se pot citi despre solemnitatea cu care s'a săvârșit acest act, întrec cu adevărat orice închipuire și ne transpun în lumea poveștilor cu nunțile mari împărătești, la cari participa țări întregi. Și de fapt prezența la Belgrad a ducelui de Jork în numele regelui Angliei, a prințului d'Udine în numele regelui Italiei, a infantului Alfonso și a infantei Beatrice în numele familiei domnitoare a Spaniei, alături de reprezentanții familiei domnitoare a Greciei și de toți membrii familiilor domnitoare ale României și Sârbiei, și împreună cu mareșalul D'Esperey trimisul Franței și cu trimișii speciali și diplomații tuturor celorlalte țări din Europa și chiar din alte continente, înseamnă, că nunta dela Belgrad nu este numai o sărbătoare a celor două familii, cari s'au înrudit atât de aproape, nici numai a celor două țări aliate, România și Sârbia, cari vor avea de acum în palatul renovat al Karagheorghievicilor o garanță mai mult pentru trăinicia și consolidarea legăturilor de bună vecinătate, ci o sărbătoare la care participă sufletește Europa întreagă.

Pentru noi Români, solemnitatea săvârșită Joi la 8 Iunie, în catedrala Sabotna Tzerova a patriarhului Dimitrie al Iugoslaviei, are însă și o semnificație deosebită. Ea privește soarta atât de mășteră până acum a fraților noștri români din valea Timocului și din Macedonia sârbească, pentru cari regina Maria a Sârbiei nu va putea să nutrească alte sentimente decât acelea pe cari le-a avut față de frații și surorile din țara română, de unde a plecat. Înfrățirea tricolorului român cu a celui sârbesc de pe străzile îmbrăcate de praznic ale Belgradului și unirea pe veci a principesei române cu Craiul Sârbiei, trebui să poată trezi în frații noștri români din părțile acelea sentimentul, că de acum vor fi altfel considerați decât până acuma.

Serbarea cununiei regale s'a făcut pe pământul Sârbiei, dar pentru aceea pământul românesc a avut și el sărbătoare din prilejul acesta. Dela un capăt al țării la altul s'au ridicat în această zi rugăciuni calde pentru fericirea tinerei perechi de pe tronul Sârbiei, și inimile tuturor fiilor buni ai acestei țări sunt una în dorința, că Dumnezeu să asculte rugăciunea smerită a robilor săi.

*

Între telegramele cari s'au trimis pe ziua de 8 Iunie la Belgrad, ori la Palatul regal din București, este și aceea a I. Preasfințitului mitropolit Vasile al Blajului, de următorul cuprins:

„Din prilejul cununiei Alteței Sale Regale Principesa Mărioara cu M. S. Regele Alexandru al Iugoslaviei, în numele bisericilor române unite, dând expresie bucuriei nemărginite ce ne stăpânește sufletele și implorând binecuvântarea cerească asupra acestei uniri ce leagă două suflete și două dinastii cu țările lor, doresc ca acest act sărbătoresc să fie izvor de mângâiere și fericire pentru augusta-Vă familie domnitoare.“

Tot dela Blaj a depeșat și păr. episcop Alexandru al Lugeșului următoarele:

„Așa când înaintea altariului se unesc în mod indisolubil sufletele mândrelor vădăstare domnești: Alteța Sa Regală Principesa Mărioara și Maiestatea Sa Regele Alexandru al Iugoslaviei, primiți Maiestate omagiile unele cele mai profunde și asigurarea, că neîncetat înalț la Dumnezeu fierbinți rugăciuni pentru fericirea augustei familii regale a României mari.“

Cereți pretutindeni „Unirea“!

Catehizația.

— O întimpinare și o propunere. —

Di Ioan Georgescu în Nr. 17 al „Unirii“ sub titlul „Mișcarea noastră catehetică“ își spune părerea asupra cărților de religie apărute în timpul din urmă și din scrisile sale — printre șire — se vede, că ține starea de azi a catehizației satisfăcătoare față cu halul, în care ne aflăm mai înainte. Eu nu văd de loc satisfăcătoare starea de azi a catehizației și nici nu văd, ca ea ar putea deveni satisfăcătoare în viitorul apropiat.

În școlile primare știu, că și azi stăm destul de slab. Cărțile de religie, traduse, sau prelucrate după cărți romano-catolice, nu sunt potrivite. Se cuprinde în ele prea mult, ca și în planul obligator. Aș dori să aud, care preot dela sate în cele 2 ore săptămânale a putut lua întreagă materia prescrisă? Mai cu samă în școlile cu un singur învățător? Unde mai pui, că până în anii din urmă se punea așa de puțin pond pe pedagogie în seminariile noastre?

În școlile primare nu se face catehizația, așa cum ar trebui, și din cauza orelor prea puține! Chiar și în școlile noastre am fost tare sgârșiciți și nu am pus decât 2 ore de religie pe săptămână. Să propui în 2 ore la 6 clase e neînchipuit de greu și sporul tare neînsemnat.

În școlile medii și secundare stăm și acum destul de rău. Înțeleg școlile de stat, unde a intrat în vigoare nefericitul ordin pentru reducerea orelor prin contragerea de clase. A propune două materii în aceeași oră e o imposibilitate pedagogică. A propune alternativ, dăm de greutatea de până acuma, când se schimbă elevii. O instrucție în privința aceasta nu ni s'a dat.

Pentru clasa I. secundară și medie e prescris Catehismul de Dr. A. Rusu. Nu știu, câți cateheți se pot lăuda, că au putut percurge cu folos întreg catehismul. Înțeleg aci sub „folos“ chiemarea principală a instrucției catehetice: interiorizarea religiunii. E prea multă materie, mai cu samă, că prescrierea ei s'a întemeiat pe premisa falsă, că elevii vin în școlile secundare și medii cu întreagă materia prescrisă pentru școlile primare. Dacă din școala primară vin elevii cu o pregătire slăbuță din religie, cum voi putea propune catehismul, și mai cu samă catehismul întreg? La tot pasul dăm de greutate și trebuie să explicăm părțile din s. scriptură, la cari se face provocare. Cu mult mai mult spor s'ar putea ajunge, dacă s'ar lua în clasa I și II Istoria biblică și apoi s'ar trece la catehism. Am avea pe ce clădi.

Istoria biblică a păr. Dr. Ciple poate fi un bun manual, din care să se pregătească catehetul, dar nu e pentru elevi. E — poate — cel mai greu din toate manualele de religie, deși istoria biblică ar trebui să fie cel mai ușor și — mai plăcut.

În școlile medii (civile) de stat avem o greutate foarte mare, pentru că clasele III și IV au numai o singură oră, mai cu samă unde prin contragerea de clase trebuie să ținem cu amândouă clasele o singură oră? Aproape nimic. Și e cu atât mai tristă această stare, cu cât mai cu samă fetițele, cu instrucția din aceste clase, își încheie instrucția religioasă. Oare statul român să nu înțeleagă, că educația religioasă-morală a fiitoarelor soții și mame reclamă mai multă îngrijire?

*

S'au luat dispoziții, ca la examenele de religie să ia parte comisari anume designați. E o bună inovație, care la tot cazul numai rezultate bune poate să ne dea. În legătură cu această dispoziție ar fi bine să se mai ia una, care ar fi menită să dea o îndrumare unitară instrucției catehetice în școlile secundare. Toți

cateheții dela școlile secundare din mitropolia noastră să fie chemați la o conferință în Blaj laolaltă cu comisarii sub conducerea presidentului comisiei, catehetice provinciale. Comisarii și-ar spune observările, cateheții ar arăta greutățile și s'ar putea lua astfel în bună înțelegere măsurile de lipsă, ca la toamnă să putem începe sub auspicii mai favorabile.

Octavian Popa,
profesor de religione.

Pentru presa noastră.

Amânarea termenului de subscriere a acțiunilor societății de editură sf. Unire pe ziua de 15 August a fost primită pretutindeni cu multă bucurie. În multe părți prospectele de emisiune au ajuns de fapt foarte târziu și astfel atâția dintre ceice înțelegeau să facă o întinsă propagandă pentru semnarea unui număr cât mai mare de acții, ar fi fost puși, prin închiderea subscrierii la 15 Maiu, în situația neplăcută de-a trebui să renunțe la serviciul atât de important ce puteau să facă bisericii. De-acum este timp destul pentru oricine și în cursul celor două luni, cât se mai pot face subscrieri, suntem siguri, că milionul de Lei, cât se cere pentru a putea porni societatea cu bune nădejdi, va fi semnat și chiar suprasemnat.

Ca un bun îndemn pentru munca ce trebuie să punem cu toții și fără întârziere în serviciul acestei cauze, încreștăm și de astădată câteva sume mai mari subscrise în timpul din urmă.

Dr. Valeriu T. Frențiu, episcop 25,000 Lei.
Dr. Ioan Coltor, profesor 10,000 Lei.
Dr. Alexandru Rusu, profesor 10,000 Lei.
Dna Alice Gheorghiu, Craiova 5000 Lei.
Augustin Popa, profesor 3000 Lei.
Gavrilă Todica dir. de bancă 1000 Lei.
Iosif Stupinean protopop Bobârnei 1000 Lei.
Vasile Boca, preot 1000 Lei.
Samoilă Crăciun proprietar Doștat 1000 Lei.
Ioan Crăciun I. Samoilă Doștat 1000 Lei.
Ioan și Silvia Barbu Doștat 1000 Lei.

Din prospectele ce ni-se vor pune la dispoziție din partea comitetului de acțiune vom spicui și pe viitor tot ce vom socoti vrednic de mențiune particulară, căutând a contribui din partea noastră și pe această cale la însuflețirea, care dă roade atât de frumoase cum arată cifrele de mai sus.

Mai amintim aici, din însărcinarea comitetului de acțiune, că dd. cari cred că pot socoti lista lor de încheiată să binevoiască a o transmite cât mai curând, împreună cu sumele ce s'au vărsat, pâr. Dr. Augustin Tatar, cassierul comitetului de acțiune.

Revistă bisericească.

În legătură cu consacrarea din 18 Iunie a noului episcop al Lugojului, se va ținea, dupăcum aflăm, și o conferință episcopescă pentru aranjarea chestiunilor la ordinea zilei, între cari cu deosebire aceea a școlilor noastre confesionale.

Din Gherla ni-se scrie: „Preasfințitul Iuliu s'a reîntors la 1 Iunie din vizitația canonică de aproape trei săptămâni în protopopiatele Buza și Sec. Fiind timpul favorabil întregă vizitația s'a putut face după programul stabilit, spre deosebita mângâiere a pâr. episcop. Pretutindeni în parohiile micițe din apropierea „Câmpiei” a aflat preoți harnici și popor adânc religios, care l-a primit cu multă dragoste și însuflețire. Indiferent, dacă au fost zile de serbătoare ori de lucru, poporul întreg par-

ticipa la toate actele de pietate, aducând și pe bolnavi și neputincioși pentru ca să audă de pe buzele arhierului cuvintele mângâierii creștine. — În 24 Iunie va începe Preasfinția Sa o a doua vizitație în părțile Sălajului și Sătmarului (regiunea Eriului)*.

În zilele de 4 și 5 Iunie s'au ținut misiuni populare în Racovița (prot. Arpașului — arhidieceză) din partea pâr. canonic Dr. Ioan Bălan; iar în zilele de 6 și 7 Maiu s'a predicat cuvântul lui Dumnezeu cu mult folos în parohia Bătarci (prot. Turțului — eparhia Gherlei).

Printr'un decret mai nou al sf. Scaun parohiile Satu-mare, Botiz, Odoreu și Iosip, trecute odinioară la eparhia de Hajdudorogh, iar din 1919 administrate de Ordinariatul orădan, au fost supuse de nou guvernării episcopului de Gherla, — deocamdată ca vicar apostolic.

Cu o mică întârziere de 2 ani provocată de urmările războiului, comuna bavareză Oberammergau va fi în vara aceasta de nou teatrul obișnuitelor reprezentări a patimilor Domnului, cunoscute de lumea întreagă. Ultima dată s'au jucat în 1910 și dacă votul din 1633 a bătrânilor acestei comune poate să fie acum de nou împlinit, înseamnă, că crucea lui Hristos și opera lui mântuitoare nimica nu poate s'o scoată din lume. Proba generală a reprezentației s'a făcut la sfârșitul lui Maiu în prezența înaltului patron, care este Cardinalul Fauhaber din München, și faptul că figura lui Hristos va fi reprezentată și de astădată de același Antoniu Lang, care în 1900 și 1910 a făcut din el o creație cu adevărat artistică, asigură pe deplin succesul moral al acestui mare teatru creștin.

În luna trecută s'a semnat în Roma din partea Cardinalului Petru Gasparri și a primului ministru leton Mierovies concordatul dintre sf. Scaun și Letonia, de curând înființată.

În locul congresului preoțesc regnicolar anunțat pe ziua de 31 Maiu și contramandat la ordin mai înalt în ultimul moment, s'a ținut în zilele de 30—1 Maiu congresul „Uniunii clericilor ortodoxi din Basarabia”. Prin această disidență a clerului basarabean, care după biruința raportată în legătură cu așezarea arbitrară a arhiepiscopului Gurie în fruntea organizării bisericești de acolo, a ținut să dea acum o nouă probă a „autonomiei” sale autocefale, se unifică de minune „soborniceasca pravoslavie română”.

În legătură cu confiscarea bunurilor bisericești săvârșită din partea guvernului sovietic, acesta a intentat proces reprezentanților bisericii ortodoxe rusești, cari au îndrăznit să protesteze împotriva acestui furt ordinar.

Până acum s'au condamnat la moarte 10 prelați, cari s'au opus la confiscarea odoarelor. Insuși patriarhul Tichon al Moscovei, o distinsă figură a clerului rusesc, care a recunoscut paternitatea proclamațiilor incriminate, este acum în judecata tribunalului revoluționar și nu-i eschis să i-se croiască aceeași sentință.

„L'Osservatore Romano” scrie, că în ședința din 16 Maiu a s. Congregației a riturilor Cardinalii și consultorii prezenți, sub prezidiul Papei, s'au pronunțat favorabil în ce privește gradul eroic al virtuților pâr. Petru I. Eymard, fondatorul „Congregației preoților adoratori”.

Știri mărunte.

Personale. Ilustritatea Sa Dr. Alexandru Nicolescu, episcopul Lugojului, va depune săptămâna viitoare, cu ceremonialul obișnuit, jurământul de fidelitate în mâinile M. S. Regelui.

— P. V. Ordinariat de Oradea-mare a numit la avizul V. Capitulului catedral pe pâr. Petru Tămăian, directorul școlii normale din Oradea-mare, de canonic, iar pe pâr. Vasile Ștefănică, directorul liceului din Beiuș și pe pâr. Gheorghe Murășan protopopul din Mofținul mic de canonici onorari. Primii doi s'au distins pe terenul școlar, iar pâr. Murășan este cunoscut mai ales pe urma impunătoarei sale atitudini românești de pe vremea mișcării hajdudoroghiste.

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. Demetriu Rusu din Sânicosară de protopop al Buzei, pe pâr. George Stanciu de paroh la Medieșul-auriu și pe pâr. Ioan Hotea de paroh în Turți.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. Alexandru Teotelecan de adm. parohial la Tăuți (prot. Cluj).

Pentru atelierele Orfelinatului nostru, ale cărei lucrări s'au început săptămâna trecută s'a mai primit din partea „Uzinelor de fier Reșița” suma de două mii Lei. Zidirea care se face după planul lucrat de ministrul lucrărilor publice se va termina probabil încă în toamna acestui an.

Congresul „Societății ortodoxe a femeilor române” s'a ținut Dumineca trecută în București sub prezidiul mitropolitului primat Miron Cristea, care a folosit acest prilej pentru a se plânge, că „biserica ortodoxă e tratată mașter în țara română”, și asta pentru cuvântul, că ministerul cultelor a scos o biserică (Colentina) de sub autoritatea mitropoliei, fără a se indica motivele pentru cari se face aceasta. Doamnele la rândul lor s'au plâns împotriva secției Iași, care s'a datat la o regretabilă „operă de disolvare”, pentru care motiv vechiul ei comitet este înlăturat, ale-

Semnați! Semnați!

— **Acții** —

la Societatea de editură

Sfânta Unire

|| Cea mai importantă
mișcare a vieții noastre
bisericești. ||

Ultimul termen de subscriere:

□ 15 August 1922 □

Cum se vindecă Reumatismu
și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșurică se trimite la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșurică, prin o cartă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

gându-se altul mai obedient. Afară de rapoartele oficiale s'a mai ținut o conferință ocazională din partea arhimandritului Scriban, hotărându-se ca la anul congresul să se țină la Cluj.

Locale. Măine, Dumineca tuturor sfinților, va predica în catedrală p. Ioan Moldovan, profesor al școlii normale de învățători.

— La serbarea aranjată *Lunia trecută din prilejul aniversării tricentenare a Propagandei din Roma* a vorbit p. episcop Alexandru al Lugojului, insistând cu căldură și însuflețire asupra meritelor deosebite ale acestei s. Congregații pentru biserică și neamul nostru. Programul a mai avut câteva puncte de cor și orhestră, executate de elevii institutelor noastre de învățământ, după cari p. mitropolit Vasile a îndemnat tinerimea să muncească din toate puterile pentruca, la rândul său, să poată sta și ea cu folos în serviciul ideilor românești și creștinești propovăduite de școlile noastre.

— Sub conducerea dd. profesori Laurian Puia și Octavian Modorcea, un grup de 11 elevi ai liceului nostru de băieți au făcut săptămâna trecută o excursie la București pentru a participa la *Concursurile „Tinerimei române”*. Doi dintre elevii noștri (V. Braica VIII și I. Hulea V) au luat premii frumoase.

— Comitetul central al „*Reuniunii învățătorilor din arhidieceză gr.-cat. de Alba Iulia și Făgăraș*” se convoacă pe ziua de 25 Iunie ora 11 la o consfătuire în sala de conferință a școlii normale de învățători.

Un congres al presei române se va ține la București în zilele 24—6 Septembrie c. Cu acel prilej se va inaugura palatul „Sindicatului ziaristilor”. Conducătorii sindicatelor din București lucrează acum la programul și regulamentul congresului, care promite să fie o însemnată etapă în istoria ziaristicii române.

Liga elevilor de liceu. În luna trecută s'a constituit la București în prezența principesei Mărioara și a delegaților membrilor guvernului „Liga elevilor și elevelor de curs secundar”. Solemnitatea a avut loc în Parcul Carol, unde toate școlile secundare de ambele sexe au fost prezente împreună cu profesorii lor. Ca patronă a Ligei figurează M. S. Regina, iar președinți de onoare vor fi la secția băieților prințul Nicolae, iar la secția fetelor principesa Ileana. Liga va lucra alături de instituția cercetășească, urmând să se organizeze în toate orașele cu licee din țara.

Premii pentru pictură și sculptură. Ministerul cultelor și artelor a instituit două premii a câte 20,000 Lei pentru pictură și sculptură. Comisia care va cerceta lucrările se compune din dd. I. Cantacuzino, St. Popescu, I. Steriade, și Paciurea, fiind prezidată de d. Mirea.

Reapare „Vulturul”. Sborul și-l ia tot dela Oradea-mare și va zbura începând cu 15 Iunie de câte două ori pe lună. În prima ei perioadă (1893—1905), această revistă pentru umor și satiră a dlui Dr. Iustin Ardelean, a fost răspândită în cercuri destul de largi, așa, că noua pornire culturală se face pe un teren cultivat. Ea reapare acum sub conducerea lui Moș Sfadă (probabil tot d. Ardelean, acum prefeț al Orăzii), făgăduind că în paginile noului „Vultur” se va găsi „acelaș duh, ca altădată”. Prețul de abonament (str. Regele Ferdinand) este 120 lei pe an.

† **P. Alexandru Ciacoș**, parohul din Oșorhel (eparhia Gherlei) s'a stins în 24 Maiu în anul 45 al vieții și 17 al preoției. Il deplâng număratoase rudeni. Odihnească în pace!

Cețiți și răspândiți:

„Unirea!”

Telefonul Unirii.

P. Făgăraș. Am publicat cu plăcere articolul trimis, fiindcă într'adevăr o sănătoasă îndrumare a învățământului religios de orice categorie nu se poate fără o prealabilă consultare a celor interesați asupra greutăților ce se ivesc în cursul catehizării. De aceea am fi foarte bucurosi, dacă propunerea ce faceți s'ar putea realiza, deocamdată măcar pentru arhidieceză. Greutatea ce găsiți în faptul, că unele dintre manuale cuprind prea mult material, o socotim însă exagerată, câtă vreme nimic nu împiedică pe catihet să omită, după împrejurări, ceea ce i-ar fi spre greutate — în vreme ce o întregire a unui manual insuficient ar fi aproape o imposibilitate. De aceea credem, că e mai bine ca manualele să abundeze, decât să aibă prea puțin. Mai bine ar fi, să se facă pe deplin potrivite, dar a-le potrivi pentru toate împrejurările dela noi este absolut imposibil. Aceasta ar putea și ar trebui să o facă însă planul special al învățământului religios.

„**Lumina satelor**” Sibiu. Că învățatul episcop Canterbury (!), cum numiți pe capul bisericii din Anglia, s'a ridicat cu protest împotriva barbariei bolșevicilor din Rusia, e foarte frumos și ne bucurăm că relevând atari intervenții de ale autorităților bisericești căutați să întârși sentimentul religios al credincioșilor Dvoastră. Nu înțelegem însă pentru ce la sfârșitul notiței frumoase cu bolșevicii a trebuit să puneți și fraza urită, că: „La toate acestea papa dela Roma, locțiitorul lui Hristos pe pământ, nu zice nici căre!... Nu, domnilor! Papa dela Roma a spus multe cuvinte și le-a spus cu multă greutate, dar pe cari Dv. nu le-ați încrestat și nu le veți încresta niciodată, pentru că Vă este teamă de dânsul. Și dacă s'a întâmplat să spună odată și capul bisericii anglicane (Canterbury al Dvoastră!) un cuvânt l-ați încrestat numai decât ca un lucru foarte mare, probabil pentru că... dela Țarigradul ecumenic nu aveți prilejul de-a putea încresta nici măcar un singur cuvânt. Măcar un... căre!”

B. Obreja. Notița Dv. este prea întârziată. Dar și altfel despre convenirea aceasta am publicat atunci (Nr. 20) o mică notiță. Și dacă din greșală am scris atunci, că pentru orfelinat s'a colectat numai 1300 Lei, iată rectificăm în sensul că darul oferit orfanilor, în loc de cunună pe mormântul regretatului profesor Emiliu Viciu, face 1450 Lei, amintind și aceea, că colegii cari doresc să mai contribuie cu ceva pot trimite obolul lor pe adresa Iuliu Busoiu preot Obreja p. Mihalț.

„KRISTÁLY” — Spălătorie chimică
CLUJ.

Văpsește și curăță

In Blaj e reprezentat prin

Traian Novac,
comerciant.

Pentru zidirea bisericii gr.-catolice
române din Bărbant se publică prin
aceasta

CONCURS

care se va ține în Cancelaria oficiului
parohial din Bărbant la 18 c. Iunie 1922
(a doua Duminecă după Rusalii).

Planul de zidire și condițiile pentru
darea în întreprindere se pot studia la
numitul oficiu.

Bărbant, 29 Maiu 1922.

(17) 2-2

Oficiul parohial gr.-cat.

Aviz.

1 garnitură frumoasă de salon, 1
gramofon mare cu 30 plache, 1 cîmbală
și unele dîterite de mîsar sunt de
vîndut în Blaj, strada Samoilă Vulcan 67.

(15) 3-3.

„ALBINA” institut de credit și de economii în Sibiu.

Nr. 30,406.

CONVOCARÉ

Damniii acționari ai Institutului de credit și de economii „ALBINA” sunt
invitați prin aceasta, în virtutea §§-lor 19 și 31 din statutele societății, la

adunarea generală extraordinară

care se va ține în Sibiu, **Sâmbătă în 1 Iulie 1922 st. n. la orele 9 a. m.**,
în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii”, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Modificarea statutelor institutului: §§-ii 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 16, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 32, 33, 39, 44, 66, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 61, 65, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 88, 89, 91, 92, 93, 95, 97, 98, 99, 100, 103, 105, 109, 111, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 134, 137, 138, 143, 144 și 145.
3. Inchiderea adunării generale.

Domniii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în conformitate cu §§-ii 22, 23 și 24 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel mult până Miercuri în 28 Iunie c. st. n. la 1 oră p. m. la cassa Centralei noastre în Sibiu.

Depunerea acțiunilor respective a plenipotențelor spre scopul indicat, se poate face și la filialele din Brașov, Cluj, Lugoj, Mediaș, Târgul-Murăș, București și Timișoara sau la agentura din D. Sănmărtin, la Banca Românească, Banca Ardealului și Banca Marmorosch Blank et Co. din București, precum și la toate instituturile membre ale „Solidarității”, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă în 24 Iunie 1922 st. n.

Sibiu, 31 Maiu 1922.

DIRECȚIUNEA.